

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/24/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015200061
Dátum vydania rozhodnutia: 29.01.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1015200061.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Judity Kokolevskej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Sone Langovej, v právnej veci navrhovateľa: T. L. Q., nar. XX.XX.XXXX, F. J. A. XXXX, J., Č.Á. P., proti odporcovi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8Scud/2/2015-46 zo dňa 30.05.2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 8Scud/2/2015-46 zo dňa 30.05.2018 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 8Scud/2/2015-46 zo dňa 30.05.2018 potvrdil rozhodnutie odporcu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30.05.2014, ktorým odporca podľa § 65, § 112 ods. 1 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej „ZSP“) od 14.06.2012 zvýšil navrhovateľovi starobný dôchodok na sumu 377,60 € mesačne. Starobný dôchodok bol priznaný podľa čl. 52 ods. 1 písm. a/ a ods. 4 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 988/2009. Podľa § 82 a § 293ce ZSP a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2012 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento úrazovej renty, navrhovateľovi od 01.01.2013 zvýšil starobný dôchodok na 388,80 € mesačne a od 01.01.2014 mu starobný dôchodok zvýšil na 397,60 € mesačne. Navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd postupoval v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29.11.2017, sp. zn. 9So/290/2015, ktorým bol zrušený rozsudok krajského súdu zo dňa 03.11.2015, č. k. 8Scud/2/2015-13 a vec mu bola vrátená na doplnenie absentujúcej právnej úvahy. Išlo najmä o zákonné a zrozumiteľné zdôvodnenie určenia počtu kalendárnych rokov v rozhodujúcom období pri výpočte starobného dôchodku navrhovateľa, keďže túto navrhovateľ opakovane namietal.

Krajský súd vychádzal s ustanovení § 60 ods. 1, 4 a 9, § 62 ods. 1, 2, § 63 ods. 1, 6, 7, § 65 ods. 1, 2, § 66 ods. 1 a § 82 ods. 1, 2, § 112 ods. 1, § 255 ods. 1 a 3 zákona č. 461/2003 Z. z. a čl. 46 ods. 1 Ústavy ako aj z listinných podkladov v dôchodkovom spise, evidenčných listov dôchodkového poistenia, dodatočného doloženia príslušných dokladov preukazujúcich vymeriavací základ (zárobok) navrhovateľa v čase od 01.04.1990 do 30.11.1990 (práca v Alžíri) z čoho mal za preukázané, že odporca náležite zistil skutkový stav veci, navrhovateľovi na základe ďalších zistení dopočítal sumu starobného dôchodku na zvýšenú sumu 377,60 € mesačne (pred zvýšením podľa ust. § 82 ZSP) a v zmysle ust. § 65 a § 112 ZSP mu túto vyššiu sumu priznal napadnutým rozhodnutím zo dňa 30.05.2014, a to od vzniku jeho nároku na starobný dôchodok od 14.06.2012. Krajský súd uviedol, že takto zistenému skutkovému stavu (dopočítania priznanej sumy SD) navrhovateľ v opravnom prostriedku žiadne námietky nevzniesol, jeho námietky smerovali k nesprávnemu posúdeniu rozhodujúceho obdobia v počte kalendárnych rokov podľa ust. § 63 ods. 6 ZSP, ktoré mu odporca určil pri priznaní nároku na starobný dôchodok rozhodnutím zo dňa 21.03.2014. S tvrdením navrhovateľa, že v rozhodujúcom období má nesprávne započítaný kalendárny rok (1998) počtom iba 31 dní namiesto 365 dní, čo ho vo výslednej sume starobného dôchodku malo poškodiť o 10,40 € (podľa vlastného výpočtu) nesúhlasil, keďže vylúčenie (kalendárneho roku 1998) z určeného rozhodujúceho obdobia podľa ust. § 63 ZSP, platná právna úprava neumožňuje. Vymedzenie rozhodujúceho obdobia kalendárnymi rokmi 1976 až 1997 tak ako uviedol navrhovateľ, preto považoval za nesprávne a nekorešpondujúce so zákonom.

Krajský súd s poukazom na platné znenie ustanovenia § 63 ods. 6 ZSP ku dňu vzniku nároku navrhovateľa na starobný dôchodok (14.06.2012) uviedol, že: „Rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 01. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.“ Ako vyplýva z právnej úpravy k 14.06.2012 (platnej aj v súčasnosti) cit. ust. ZSP, upravujúce „rozhodujúce obdobie pre zistenie POMB,“ vylučuje z tohto obdobia obdobie s podmienkou, iba ak trvalo celý kalendárny rok. Ide o tzv. náhradné doby, doby štúdia, doby poberania invalidného dôchodku, teda doby, za ktoré je stanovený osobný mzdový bod v hodnote 0,3 (§ 62 ods. 2, § 255 ods. 3) a sú to aj doby, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod. Do vylúčenia z rozhodujúceho obdobia zákonodarca však nezahrnul dobu, ktorá je obmedzená minimálnym počtom dní (ako je doba 31 dní v prípade navrhovateľa), práve naopak, pri vylúčení kalendárneho roku zásadne ustanovuje dobu, ktorá trvá po celý kalendárny rok. U navrhovateľa teda v uvedenom kalendárnom roku 1998 nejde o dobu v trvaní 31 dní ODP, ktorú umožňuje ust. § 63 ZSP vylúčiť z rozhodujúceho obdobia. Toto obdobie dôchodkového poistenia v rozsahu 31 dní v kalendárnom roku 1998 je z výkonu jeho činnosti SZČO a vychádzajúc z cit. právnej úpravy ZSP sa takáto doba nedá vylúčiť, a preto správne patrí do rozhodujúceho obdobia a do počtu kalendárnych rokov (22) vchádza aj kalendárny rok 1998, tak ako to vyplýva z § 63 ods. 6 prvej vety a ods. 7 ZSP.“

Krajský súd zdôraznil, že podľa platnej úpravy ZSP nie je totožný pojem kalendárny rok (365 dní) a rok dôchodkového poistenia (365 dní), k čomu dáva do pozornosti úpravu ust. § 60 ods. 9 ZSP v znení, že rok dôchodkového poistenia je 365 dní dôchodkového poistenia, teda v tomto ustanovení je *expressis verbis* uvedené rok a nie kalendárny rok, inak povedané rok obdobia dôchodkového poistenia nie je kalendárny rok“. Tento postup podľa krajského súdu dodržal aj odporca, keď podľa osobného listu dôchodkového poistenia navrhovateľa, pripojeného k rozhodnutiu z 30.05.2014, zohľadnil v kalendárnom roku 1992 dve obdobia dôchodkového poistenia, jedno od 01.01.1992 do 19.01.1992, t. j. 19 dní ODP v nezamestnanosti, plateného štátom a druhé obdobie DP od 20.01.1992 do 31.12.1992, t. j. 347 dní ODP z výkonu SZČO. Nakoľko v kalendárnom roku 1998 sa navrhovateľ z územia Slovenskej republiky natrvalo odsťahoval do Českej republiky, mal obdobie dôchodkového poistenia, ktoré ukončil v súlade s výkonom SZČO odhláškou z poistného dňa 31.01.1998, iba v rozsahu 31 dní v tomto kalendárnom roku (1998), čo považovala za súladné s platnou právnou úpravou. Za správny preto

považoval aj výpočet sumy starobného dôchodku pri zohľadnení 11.813 dní obdobia dôchodkového poistenia, čo je 32,3644 rokov dôchodkového poistenia. Čo sa týka rozhodujúceho obdobia na výpočet priemerného osobného mzdového bodu, podľa § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z. uviedol, že nie je prípustné vyberať si roky, ktoré majú byť odporcom zhodnotenú pre výpočet. Z uvedeného dôvodu považoval obdobie dôchodkového poistenia a sumy vymeriavacích základov zhodnotenú v súlade so spisovým a evidenčným materiálom.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu zotrval na svojej argumentácii a navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody uvedené navrhovateľom v odvolaní, nepovažoval za opodstatnené. Mal za to, že krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého ho náležite právne posúdil.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „SSP“). V zmysle § 492 ods. 2 SSP odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 3 OSP a dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je v súlade so zákonom.

Pri vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, najvyšší súd s prihliadnutím na § 219 ods. 2 OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, v podrobnostiach naň poukazuje a iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvedie argumentáciu k zásadnému odvolaciemu dôvodu.

Podľa § 63 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z. z., rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 01.01.1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

Odvolací súd v zhode s názorom krajského súdu ako aj odporcu uvádza, že domáhanie sa navrhovateľa o vymedzenie rozhodujúceho obdobia kalendárnymi rokmi 1976 až 1997 nemá oporu vo vyššie uvádzaných zákonných ustanoveniach.

Z obsahu spisu aj odvolací súd mal nesporne za preukázané, že navrhovateľ ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok, t. j. k 14.06.2012 získal 11.813 dní obdobia dôchodkového poistenia. V kalendárnom roku 1998 sa navrhovateľ z územia Slovenskej republiky natrvalo odsťahoval do Českej republiky a podľa odhlášky SZČO z poistného ku dňu 31.01.1998 bolo možné zohľadniť v roku 1998 poistné obdobie iba v rozsahu 31 dní, čo odporca aj v súlade so skutkovým stavom a platnou právnou úpravou vykonal.

Ako už bolo vyššie krajským súdom ale aj odporcom správne vyhodnotenú, vylúčenie kalendárneho roku 1998 z určeného rozhodujúceho obdobia podľa ust. § 63 ZSP, platná právna úprava neumožňuje, preto nebolo možné požiadavku navrhovateľa zohľadniť.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že krajský súd sa vo svojom rozsudku dostatočne a vyčerpávajúcym spôsobom vysporiadal s opravným prostriedkom, ktorý podal navrhovateľ,

zrozumiteľne, logicky, ale najmä v súlade s vyššie uvádzanými zákonmi sa vysporiadal ako so samotným výpočtom starobného dôchodku tak aj s podstatnými námietkami navrhovateľa.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ nemal úspech v odvolacom konaní a odporca na trovy konania nemá nárok zo zákona.

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.